

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «СТАРЕНЬКИЙ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF STARENKYU AND OTHERS v. UKRAINE)
(Заява № 71848/13)

Стислий виклад рішення від 24 червня 2021 року

27 березня 2012 року у одному з приміщень Сокальської виправної колонії № 47 (далі – Сокальська колонія) виникла пожежа, у зв'язку з чим засуджених, у тому числі заявників, було евакуйовано на подвір'я та у інше приміщення колонії, де вони утримувались близько шести годин в неналежних умовах та без інформації про хід гасіння пожежі. Після цього їх було евакуйовано до Львівського СІЗО.

Заявники стверджували, що під час евакуації до Львівського СІЗО працівники Сокальської колонії жорстоко поводитися з ними, крім цього, заявникам довелося пройти між двома рядами військовослужбовців (далі – «живий коридор») де їх били кийками, палицями та електричними кабелями, що призвело до отримання різних тілесних ушкоджень.

Більшість із заявників неодноразово скаржились до прокуратури Сокальського району, прокуратури Львівської області та Генеральної прокуратури України на жорстоке з ними поводження під час евакуації, однак, їм неодноразово або відмовляли в порушенні кримінальних проваджень, або кримінальні провадження закривались та знову відкривались, оскільки розслідування визнавалось неповним і неналежним, а також неодноразово закривали провадження без проведення судово-медичної експертизи, не проводилися жодні слідчих дій щодо наданих речових доказів та не було встановлено особового складу військовослужбовців загону групи швидкого реагування Львівської області, які утворили «живий коридор».

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження під час евакуації при пожежі із Сокальської колонії 27 березня 2012 року та непроведення ефективного розслідування на національному рівні у зв'язку з цим.

Розглянувши скарги заявників, Європейський суд зазначив, що не було проведено ефективного розслідування стверджуваного жорстокого поводження із заявниками під час їхньої евакуації із Сокальської виправної колонії до Львівського СІЗО 27 березня 2012 року, а неодноразові повернення справи на додаткове розслідування можуть свідчити про серйозні недоліки в національній системі здійснення слідства. Європейський суд констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції

Розглядаючи матеріальний аспект статті 3 Конвенції Європейський суд дійшов висновку, що за відсутності повідомлень, що до або під час того, як заявники йшли крізь «живий коридор», вони та інші засуджені вчиняли які-небудь порушення, підстав для застосування до заявників жорстокості не було. Європейський суд також зазначив, що заявники були змушені чекати на свою евакуацію з Сокальської колонії щонайменше шість годин в особливо стресових умовах, що призвело до їх фізично та психологічно виснаження, а шок у зв'язку з несподіваним застосуванням до них насильства ще більше посилив їх страждання. Європейський суд констатував порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Постановляє*, що брат пана Василя Йовдія має *locus standi* у провадженні;
2. *Вирішує* долучити заперечення Уряду щодо невичерпання національних засобів юридичного захисту до розгляду по суті та *відхиляє* його;
3. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції;
4. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції;
5. *Постановляє*, що було порушено матеріальний аспект статті 3 Конвенції;
6. *Постановляє*, що:
 - (а) держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (і) 12 000 (дванадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди;

- (ii) 3 500 євро (три тисячі п'ятсот) євро пану Старенькому, пану Байлі, пану Кондрашину та пану Овсієнку спільно та додатково суму будь-якого податку, що може їм нараховуватися, в якості компенсації судових та інших витрат, ця сума має бути сплачена на банківський рахунок їхнього представника пані Сапожнікової;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
7. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.».